

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

Իլանսթրն պէհէր սաթը-
րը իշին պիրինին տէֆա ճ
իքինն տէֆա 2, զէ իւ-
չինսթրն վէ սայլը տէֆա-
ւա իշին 11 րը: Իլան սը-
րաւըն զ օնու լման իւ-
լանին սաթըրը ճըշտուր:
Մէքթուպ վէ սայլին
Գալաթաւն իշնէն միլի
թալլարընսւ վագը Դ. Զօ
իսրի խանդանս իարա-
պէտ Բ. ֆանտոսան իսմի-
նէ կէ օնտրիլէ ճէգ տիր

ՆԻՒՄԷՐՈ 1877

Հայաստանէյի ումուռի պագագալլըլը
իւէ թիւթիննհիւլիւկիւ, պիւր սէնէլէք
օլարագ իլթիզամա կիրիլէ ճէկունտէն
թալիւկ օլթիւրալըն, նիհայէթ մուրալըն
էիկիլլիմնիկիլիւնիկն զատար, սէնլի
սի իտարէյի զապթիլէյի մլրաճատթ
իլլմէլէրի իլան օլաճուր :

խիւտալը մէք թուպի սատարէթ օտաւ իրաւեփաղնաւ քեամիլ պէյէ Պոսնա վիլայէթի տէֆթէրտարըզը, Բըրէվէ մուհասէպէճի սաղըզ-Հադ-գը Էֆէնտիկէ :

Օրտուլի հիւմաուէրէր գարու քէթ-խիւտալըզնա այիտ մէսալիս, մէք-թուպի սէրաւքէրի օտաւ իրաւեփա-սընաւն Նուրի Էֆէնտիկէ թէվէիս պուրուլուս տուր :

Մըսըրը Հայիմ բաշա հաղրէթէ-րինն, Մըսըրնա օլան իշէրինն փաւ ուրույթինտէն սալաւը վէրլի պու-լունաւ ալօգաթըն Տէրաւաւթէթէ կէ-լիպ, միւշարիլէյ հաղրէթէրի ալէյ-հինտէ մէհ.թէմէյ թիճարէթտէն սէ-քիզ պին լիւր իւլմ իթիւրմիշ օլտու-ղունու Էվիլէրի կիւնքի նիւսիսիդտէ եալմը իտիք : Պու քէրէ միւշարիլէյ հաղրէթէրի, իւմը մէգըրու ճէրհ իլէ իսթիւնաթը տալտէթ թէյէպպիւս պուեուրմիշ վէ իստուսու մէքըրու-րուն փաւը ուրույթինն, ալիւնը ահաբաւր աւիտէնէ հէվալէ իթիւր-միշ տիւր :

—Խաւքէօյտէ վաղը փաւըզաճ նաւ մահաւաթ տիւնքի չալէմիլի կիւ-նիւ հէր նաւը իսէ ֆիլէնկիւնէթէ-տէն պիւրի ալիշ ալաւաթ տէրուինտէ պուլունաւ իշնէրտէն պաղըրաւ սա-ղաթիւնըլար տըր :

—Պէյօլլուտ վաղը Մըս հաւմիլ վէ Հէքիմ պաղչէսի մահէլէթէրինտէ օլան քեւաֆիէյի ֆահիլէթտէրինն, հիւքիւմէթ մարիֆէթի իլէ պօլաթ տը-րըլմադ տա օլտուղու իշիտիլմիշ տիւր :

—Մնտիհաւաւթիլէր, կէլէն կիւն թաղտիմ իթմիշ օլտուղուրը արղու-հալըն ճէվապընը ալմադ իւզրէ, Կիւն-քի կիւն, իսարիկիլէ նաղըրը բաշա հաղ-րէթէրինն կիւնքէ, միւշարիլէյ հաղրէթէրի, մէյտանաւ օլան մէհէ-լէնն իսթիմալուտուղունու, վէ պիւր գալ կիւնէ գաւաթ, բաթրիկ ինթի-լիւսպը իլին, պուրուլուտի ալի կէն-տէրիլէնէ լինի վէ ճոււմ իթէթի կիւ-նիւ թէքար կէլմէթէրինն սուրէթի թէսիլէտէ պէնաւ պուլուրմիշ օլտուղ-լարը իսպէր վէրիլմիշ տիւր :

—Սապըզ զապիլէ միւշարիլէ Հիւս-նի Էֆէնտիկէ ղէմանը իտարէթինտէ բօլիթիլա թէօնմէթի իլէ թէվէթի օ-լունմիւշ աւաւալըն տալիսընա պաղ-մաւա մէմուր պուլունաւ գօմիսիօն թաւա ֆընտան իմիտիլէ տէլին վուղու պուլուն թահգըզաթտան, ալի ու կի-րիթիթ օլտուղուրը մէրդուան էլիսաւըն պիւսու օլտուղուրը աւալըլը տըր : Բէզա, սապըզ զապիլէ մէմուրա-րըն իդարաւարը վէ իտարէթի մէք-քիւրուն թէմի թահրիւթալարը պուլու-լարըն սուլաւալուղունու իսպաթ իլէ-մէքտէ տիւրէր :

Մէքըրի թահրիւթալարըն իլինտէ, օլ վաղըթ ֆըրօրաւաւա սալմանաթը սէնիլէ մէքիլի պուլունմիւշ օլան բիւ-թէմ պէյ հաղրէթէրինն պիւր մէք-թուպու պուլունմիւշ տուր : Մէքիլի միւշարիլէյ հաղրէթէրի, կիւնա ի-թալաւա հիւքիւմէթի սէնիլէ գար-շը պիւր իթիլիֆաղը իսպի վիճուտէ կէթիլիլմիշ օլտուղունա տալի քէնտու-լէրտէն մալիւմի իսթէթիլէրի իլին տապըզ զապիլէ միւշարիլէ Հիւսնի Է-ֆէնտիկէ թէվէիլ իլէմիշ տիւր :

—Խալիլիլէ նէգըրէթի թարաֆըն-տան վարիտ օլան պիւր գըթմ թէգը-րէ, բոււրաւա կիւնէն աւաւալար բաշ-ըօրթ վիլիլմէթինն չէհիլ Էմանէթի-նէ թէվէիլ իլէմիշ տիւր : Պուլունաւ պէյլէ, մէքըրի թէգըրէլէր հարձիկ թարաֆընտան վիլիլմէթ տիւր :

—Տիւն տէյիլէվէթի կիւն, գապ-թիլէթէր պիւրէր ալլըզ մաւշ վիլիլ-միշ տիւր :

—Բուլմէի տէմիւր Էօլմէհիլէրի բիւն-քուու Էմիւմիւղտէրի բաղար իրթէսի կիւնիւ, օն իւլիւնիւ տէֆա օլարադ-զարալիւնէյի ալիլէտէ ալէնէն չէք-լէնէք տիւր :

—Ալիսթիւ Մաճար սէֆիլի գօնթ իւլտուֆ ճէնապլէրի իլէ Ալմանա վէ ինիլիթէրա մաւաւաթիլիւղարաւը, տիւնքի կիւն Պապը ալիլէ կիւնքէ, սաւարաղաւ Մահմուտ փաշա վէ իսարի-ճիլէ նաղըրը Սէրիլէր փաշա հաղարա-թը իլէ միւքալէմէ իլէմիշտէր տիւր :

—Ենի քէօյտէ իսթիլմաթի Զօղ-րաֆօս Էֆէնտիկէ, քէնտի պէտէնիւ-տէն ինշա իթիւրմիշ օլտուղու բու-քիլիլէթի, իլ պու բաղար իրթէսի կիւ-նիւ ղէմէն քիւշաւ օլունմիւշ տուր :

—Գըրէթի Օթօման պանգաւը իլէ պիւր թաղըմ պանքըրէր, պու տէֆա հիւքիւմէթի սէնիլէյի օն միւնիւ լիւրա իսթիլիւղալ վիլիլմիշ տիւր :

Մէքըրի իսթիլիւղալ, պէշ սէնէտէ Էօմէնիլ, սէնէտէ եւիլգտէ 10 ֆալիլի պուլունաւաթ տըր :

—Խրան չահը հաղրէթէրինն պաշ թապիլպի տօթթօր թօթըն, Պապը ա-լի նէգըրտէ պուլունաւ իրան սէֆի-րի Հաւան Ալի իւն հաղրէթէրինն արղուսի իւլէրինէ, գըթիլըրն իսթիմալ պուլմադ իւզրէ պուլունաւալունու վէ կէլէնէք սէնէնիւ մահաւաթ էյի պիւր հալտէ օլուպ, պու կիւնքի կիւն գօլ-րա իլէթի իսթիլմիշտէն, իրանտան տէֆ օլմիւշ օլտուղունու վէ Սիւլէյմա-նիլէնէ հէմաւաւա օլան ֆիւրտիւ-թան Էնալէթինտէ պաշ կէօթէթմիշ օլան եւաւաւաթ իլէթին տլիւր ալ-տան պէրու Էսէրի պիլէ գալմը օլմա-տըլընը, պա թէլէկրաֆ պիլիլմիշ տիւր :

Խրան հիւքիւմէթինն սաւարաղաւը թաւաֆընտան ալէնտ պիւր թէլէկրաֆ, մէքըրի մալիւմիլտըրը թաւալիկ իլ-լէմէթտէ տիւր : —Զապիլէ նէգըրէթի իլէ Շէհիւր Էմանէթի, եաղընտ, Էսթի թիճարէ-թէ նաղ օլունաւաթ տըր :

—Տիւնքի կիւն, իսթիւնալտա Մարուճուլար սօգաղընտա գուտուր-միւշ պիւր քէլը, պիւր տէլիլգալընըն պաճաղընտան ըրըմիշ վէ մէրդու-տէլիլգալը, թէտալիլմիշ պաղըլմադ իւզրէ աւիտէ եաղընտա պուլունաւ պիւր Էնալիւնաւէն նաղ օլունմիւշ տուր :

—Տիւնքի կիւն, իսթիւնալտա Մարուճուլար սօգաղընտա գուտուր-միւշ պիւր քէլը, պիւր տէլիլգալընըն պաճաղընտան ըրըմիշ վէ մէրդու-տէլիլգալը, թէտալիլմիշ պաղըլմադ իւզրէ աւիտէ եաղընտա պուլունաւ պիւր Էնալիւնաւէն նաղ օլունմիւշ տուր :

Թարաֆընտան զաղթիւ իւնքէ-թի իսթիլիլտիլիլտէ, կէրէք պուրա-տա վէ կէրէք թաղարաւա, թէտիլ-լէյի սէրիւն հիւքիւմէթ իթմէք իսթիլ-մէլէն պաղը քէստըն, չու ղէնիտէն վաղ կէլէրէք, թէտիլլէյի հիւքիւմէթ-ի իլիլթար վէ ղէնա օլունմիւշ տուր :

ՏՕՔԹՕՐ ԹԻԼԻՍՊԵՍՆ

Միւմիլէյի տօթթօր Պ. Թիւրապ-եան, Էվիլէրի իւլմաթի իթիլիլ իւ-նէյի թէրէ իլէ Պէյօլլուտա Սաղըզ-Աղաճընտա վաղը Գաթիլիլլէր քիլիւ-սի վէ եալտա կաթիլիլտարաւը գար-չըրընտա իւնէյի նաղ իլէթիլիլն տէն, վէ սաղը կիւնքէրի իսթիւնալտա Մուսալա ճաւաթիլիլտէ, ճիւնէ չէ-մէնի գարչըրընտա սօգաղտա վա-ղը 2 նիւմիլլուր Էվտէ սալթ 7 տէն 10 ա գաւաթ իսթիլմիշ պաղաւաղըն-տան, վէ իստաթիլէն քէնտուսի իլէ կէ-թիւլմէ իսթիլլէյիլէրի, ճիւնա կիւնք-իլ, սալթ 3 տէն 11 Գաւաթ Պէյօղ-լուտա իսթիլլէյիլտէ գաղալ իսթիլ-կիւնէն, իւնք քէյիլլէթի իսթիլտար գըլմիւշ տըր :

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԻՐ

ՅՐԱՆԱՍ Բարիս, 26 մարտ Գալէա վէ չէհիլ թէվիլմիլլէթինէ տալիւ ալլան թէվիլիլ գօմիսիօնու գարաւարը, նէշր օլունաւաթ տըր :

Բարիս, 27 մարտ Մէքըրիլմիլ վէ ապսէնթ իւզրինէ Էթթիլթիլ պաղընա 175 ֆրանք վիլ-լի թարհ օլունաւաթ տըր :

ԱՎՍԹՐԻԱ-ՄԱՃԱՐ

Վիէննա, 26 մարտ Միւրալայ Հօրաթ, մէմալիլին մու-հաֆաղաղաւ միւտիլ նաւալ օլունաւաթ տըր : Սէյլէնտիլինէ նէգըրէն, իսթիլա-թօր հաղրէթէրի, գալիլիլթօստուն շիմիլիլ բօլիլիլգաւը մուլմաֆաղը-նէթ պուլունաւ իլին, վիւքէլալարա ալէնի սուրէթտէ իսթիլալիլիլ իւ-հար իսթիլէք տիւր :

Մ. Գարաբանօս, կէլէնէք բաղար իրթէսի կիւնիւ չէհիլիլ թէրէ իսթի-ճէք տիւր :

Վիէննա, 27 մարտ Պօհէմաւա իլէր կիլթիլթէ ֆէ-նալալտըրտան, օրաւա հէր թա-րաֆտան աւաթիլ սէլիլ օլունաւաթ տա տըր :

Մուհաֆաղալի միլք ու միլլէթ միւտիլիլ Մ. Հօրաթ, վիւքէլալ բալէսի-նէ թէրիլ գըլմիւշ տըր :

Բուլմէի տէմիւր Էօլմէհիլիլ, 77-26 Ալիլթիլթօ-Օթօման պանգաւը սէհիւ-լէրի, 133-95

Ալիլթիլթօ-Թիւրք սէհիլիլիլ, 139

ԻՆԿԻԼԻԹԻՐԱՆ

Լօնտա, 26 մարտ Պիւր չօք կէօթիլլէր լուսուլմիլլէրն թէնիլլէն տալիլ ղաւաւ լալիլաւը, հիւքիւմէթ թարաֆընտան թաղիլ օ-լունաւաթ տըր :

Լօնտա, 27 մարտ Ճաւօն հիւքիւմէթի, քիլիլնէ իւ-րաւ իսթիլլէնի եաւաթ իթիլ, հալ պու քի Էվրալալար իլին ալլը օլան լիմանալարա մէվիւմ օլան բիլիլնէթ տալիլալիլէնէք տիւր :

ԻՆԿԻԼԻԹԻՐԱՆԸ ՊԻՏՏՈՒՄ

Լօնտա, 26 մարտ Տիւն ալաւա, ումաւ գաւաթաւըն-տա, մալիլլէ նաղըր Մ. Լօնալ, պիւտ-ճէնիլ միւնտէրիլմիլլէրն (պարունա-կուլիլիլ) պէնա իլէթիլ : Մէքըրիլ պիւտճէնէն աւալալընտա կէրէ, 1871-72 սէնէնիլտէ, մէսարիլ, պիւր միլլէն 16 պին լիւրա թէնիլլէ պուլուպ, վարիտալ իսթ, իլիլ միլլէն 815 պին լիւրա ալիլթիլ տըր :

Միլլէթ պօրու, 1869 սէնէնիլտէն պէրու, օն իլիլ միլլէն 716 պին լիւրա թէնիլլէ պուլուպ, պու կիւնքի կիւն միլլէթին պօրու, 792 միլլէն 246 պին լիւրաւա իսպաթիլ տիւր :

Թահմին օլունաւաթունա նէգըրէն, 1872-73 սէնէնիլտէ, մէսարիլալ, պիւր միլլէն 423 պին լիւրա թէնիլլէ պուլուպ, վարիտալ իսթ, 3 միլլէն 602 պին լի-ւրա ալիլթիլ տըր :

Մալիլլէ նաղըր, մալիլլէն պէթիլ պիւր էյի հալտէ պուլունաւաթ իլին գալիլ վէ հիւտիլաւաւա տուլալիլ տղէթի օլարալ ալլան միլիլին լաղվ վէ վարիտալ իւզրինէ թարհ օ-լունաւաթ օլան վիլիլիլ լիւրա պաղընա պիւր քէնա թէնիլլէ իսթիլմէթին վէ 20 լիւրաւա Էթիլ քիւրա կէթիլլէն իս-նէլլէրտէն վիլիլ ալլանաւաթ թէք-լիլ իլլէմէթտէ տիւր : Մէքըրիլ թէք-լիլ, սալթ միւնաւաթէյի սէպլիլլէթ վիլիլթիլիլ, գաւաթա թարաֆըն-

տան գաղալ օլունաւաթ :

Պու կիւն, ումաւ գաւաթաւընտա, Մ. Լիւրալալթիլ, պիւր սիւալէ ճէվա-պէն, Բրուսիա իլէ իթալա միւնէ-սիլտէ ահաւալէ պուլունաւաթուն իսպաղարա օլունաւաթ պէնա իլլէ-միշ տիւր :

ԱՄՍՆԱՆԱ

Պէրլին, 26 մարտ Իմէրաթիլ կիլիլմիլ հաղրէթէրի, քեւալիլլէն քէսպի իֆաղաթ իլլէթիլ : Բաթրաղպուրի, 26 մարտ Թիւթիւն ալիլ ու իթաւը, թիւն-ճալարա թէք օլունաւաթ տըր :

Պէրլին, 27 մարտ Ալմանա, Բուսիա, իթալա, վէ Ալիլթիլ միւնէթիլտէ քալիլլէն թէք-միլ իթիլիլալ իսպաղալ օլունաւաթ տուր կիլիլ կէօթիլիլ :

ԲՈՒՍԻԱ

Սէն իլլէթիլալալ, 26 մարտ Իմէրաթիլ չաղրէթէրի, Գը-րըմա կիլթիլ իլլէն պու կիւն Էօլալ չըք-տը :

ԻԹԱԼԻԱ

Բօմա, 26 մարտ Գըրալ հաղրէթէրի, ֆրանսա սէ-ֆիլիլ Մ. Յուրիլիլ հիւքիւմէթ թէվէթիլ-լէ գաղալ իլլէթիլ :

Վէնէթիլ, 27 մարտ Գէթիլթիլ տիլլէնալալալ վու-ղու պուլունաւաթ տըր :

ՍԱՐԱՅԻՅԷ

Բարիս 27 մարտ Էստիլ Ումալի 52-63 1839 իսթիլթարալ 318-30

ԳԱԼԱՅԷ ԲԵՅԱՍՆ	
Էստիլ 15 Մարտ ալիլալ գաւաթ	57-10
» 16 » Սալաւալ ալլալալ	57-11
» 17 » Սալալ 5	57-12
Իսթիլթարալ 1305	557-
» 1305	549-
» 1305 զուրալ չէթիլլէ	520-
Սալալ թէվէթիլ	15-02
Քիլալ	13-04
Շէնիլթիլ սէհիլիլ	186-50
Թարալիլ հիւքիւմէթի 1515 ղա	
(ճէթիլ) սալիլթիլ Ալիլթիլ	
Թարալ ալիլթիլ ֆիլթիլ մէհալ	
ԱԳՃԷԼԷՐԻ ԲԵՅԱՍՆ 16 ՄԱՐՏ	
Ինիլթիլ լիւրալ	109-05
Պրաւալալ ալլալալ	17-00
Բօլ	13-10
Գըրմիլ ալլալալ	51-23
Վէնալ Մէհիլլէ (Ֆարալ)	1-55
Պէլիլ վէ մէթալլէ (Ֆարալ)	103- 103-12
Պաղըր	119-
Կէլէնէք գուրօն սընթօսու	0/0 4

ԱԶԳԱՅԻՆ

Հ Ր Ա Ի Բ ԱՌ

ԱԶԳ. ԵՐԵՎԱՆԻԱՆՍ ՍԱՐԱՅԻՆ ԸՆԴՀ. Ժողովիլ Լ. Նիւտը պիւր գոււաթիլ, յաւալիլալ ուրալթ օր, 17 մարտ, 'ի Ս. Լուսաւորիլ Էկէ-ղէցիլ Ղալաթիլ :

Ատեանը պիւր բալուր ժամը 6 ին և գուրի 10 ին :

Կը հրաւիրմ զաղալիլ երեսիւ-լաւա գալ աղղաւարաւար կատարիլ ի-րենց նուիրալիլ պարաւաղու թիւնը :

Միւմալ աղթարար Պատրիարք Կ. Պօլոյ Մկրտիլ արքեպիսկոպոս

14 մարտ 1872 ԽԻՄԵՍՆ ԻՊատրիարքարանի Հայոց Կ. Պօլոյ

ԿԱՐԳ ԽՆԴՐՈՅ

1. Վաւերալալ միւնտընտիլ Էրմիւր իստալ :

- 2. Տեղեկագիր ընտրութեան կրօն. ժողովոյ,
- 3. Ատենական կանոնադրութիւն,
- 4. Կաթողիկոսական և Պատրիարքական յարաբերութիւնք,
- 5. Ատենադպիր ընդհ. ժողովոյ
- 6. Հ. Մէրեճեան-Գուրի

ԱՌ ԸՆՏՐՈՂԱՍ ԽԱՍԳԻՒԴԻ

Գիւղիս անժամանակայ թաղ խորհուրդը խմբովին հրաժարած ըլլալով, նորոգ ընտրութեան համար, ազգային կեդր. վարչութեան մարտ 3 թիւական հրահանգին համաձայն կազմուած ընտրողական ժողովը՝ որոշեց քուէարկութիւն ընել ամսոյ 19 առաջինից կիրակի օր ի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ խաղաղութիւն, իսկ նախորդ ընտրութեանց պէս ժողովը պարտաւորութիւն չունենալով տպեալ նամակներ ցրուել ընտրողաց, կը փութայ ծանուցանել որ քուէարկութեան որոշեալ օրը խորհրդակցութեամբ ընտրող բարեհաճին իրենց ընտրական իրաւունքն ի գործ դնել ներկայ հրահանգաց համաձայն:

1. Քուէտուիլը բաց է որոշեալ օրը առաւօտեան ժամը 1 էն մինչեւ 5 ի թաղ խորհրդարան եկեղեցւոյ և 5 էն կամ թէ այն է ժամերգութեան աւարտմանէ ետքը յատենի Ս. եկեղեցւոյ:

2. Ժամը 7 ինք քուէտուիլը պիտի գոցուի անսխալագոյն քուէհամարը սխալու պայմանաւ:

3. Ընտրողաց գիւրդութիւն տալու համար ընտրելեաց եռապատիկ թուով ցուցակ մ'ալ պատրաստուած և կախուած է Ս. եկեղեցւոյ բակը, իսկ ընտրողք պարտաւորեալ չեն ճշտել ասոր հետեւելու, ազատ են դուրսն ալ ընտրել միայն ինն անձինք:

4. Ընտրողք առ հատարակ պարտաւոր են քուէարկութեան որոշեալ օրը մինչեւ որոշեալ ժամը իրենց ցանկին մէջ իրենց անուան առջև ստորագրելու ետքը, քուէառուիլը ձգել իսկ նոքա օրը բանաւոր պատճառաւ չկարենան անձամբ իրենց քուէն բերել, պարտաւոր են իրենց քուէթուղթը յատուկ ստորագրեալ նամակի մը մէջ ծրարելով և կնքելով հաւատարմութիւն մը ձեռք ուղղել առ Նախագահ ընտրողական ժողովոյ:

5. Որովհետեւ ասիկց առաջ եղած քուէարկութեանց արդեանց դէմ տարածանութիւններ, անաւելութիւններ և կասկածներ տեղի ունեցած է, ընտրողական ժողովը ասոնց տեղի չտալու համար, որոշած է որ այն ընտրողները որ գիր գրելէ զուրկ են, պարտաւորեալ են իրենց քուէն անձամբ բերել և յանձնել ժողովոյ նախագահին, և այս կարգի ընտրողք նամակաւ քուէ գրելու չեն և եթէ անձամբ չեն կրնար յանձնել նամակաւ գրելն, իրենց քուէն անընդունելի է:

Նոյնպէս անընդունելի են ստորագրեալ քուէները 2. վերին ի վար կարգաւ չի գրուած, 5. անստորագիր նամակաւ գրուած 4. սխալմանով 9 թիւին աւելի գրուած, 5. քուէտու չ'ըրկուած քուէները:

Ընտրողական ժողովոյ սոյն հրահանգացը համաձայն, որոշեալ օրը քուէարկութեան շնորհակցող որ և է ընտրող ի վերջոյ բողոքելու իրաւունք չունի:

Թաղ խորհրդարան Նախագահ Խաղաղ 11 մարտ 1872 Ընտր. ժողովոյ Գեորգ Գև. Արքեպիս.

Ինչնի-գաբու 13 մարտ 1872

... Խմբագիր:

Փերկու թեմամբ սրտի կը փափաքիմ մարտ 11 չարաթ գիշերուան Մեծ. Դր. իրիգոր Պաղտատարեանի տեղոյս Ընտրելոցայ իրաւնապատակ ընկերութեան ընթերցարանին մէջ ըրած խիստ օգտակար և հետագորգաբարձր ատենախօսութիւնը նկարագրել: Ատենախօսութեան նիւթն էր « առողջ եւ երկար կեանք »: Մարդակազմական նշանակաւոր երեք տախտակներ ի տես ունեւորեալ կողմէ կային, որոց մին մարդկային ամբողջ կեանք մը, միւսն ստամբ. մը, և երրորդն մարդու ներքին գործարանաց շարքը կը ներկայ-

յայնէր, որոնցմով ատենախօսութիւնը արդարեւ խիստ դիւրահասկանալի եղեւ ունեւորաց:

Բազմաձուլութեամբ ատենախօսը ի ներկայութեան բազմաթիւ ունեւորաց խիստ ազդու և բացայայտ կերպով խօսեցաւ այս ծանրակշիռ նիւթին, առողջ և երկար կեանք վրայ, ազդու խօսքերով նկարագրելով բոլոր այն զեղխութիւնք որք կեանքը ապառաջիկ և կարճատեւ ընելու կը ծառայեն. գրեթէ անտի գործածութեան փաստակար սովորութիւնն և ոգելից բնական ու ծխախոտի չտալագանց գործածութեանն յառաջ եկած և գալիք անթիւ ազդեալի հետեւանքները մի առ մի պատմելով ի վերջոյ կեանքը առողջ և երկար ընելու համար քանի մը հիմնական կանոններ ունեւորաց ուշադրութեան յանձնելով ատենախօսութիւնը վերջացուց. փափաքելի է որ Մեծ. Գ. Պաղտատարեանի այս օգտաւէտ ատենախօսութիւնը լրագրաց միջոցաւ, կամ որ լաւ ևս է առանձին տետրակաւ մը ի լոյս ընծայուէր, որպէս զի ամեն մարդ կարգաւոր ինչն օգուտը վայելէ, ինչ որ նոյն երեկոյն ունեւորքք անտաւրակոյս պիտի վայելեն, եթէ գործադրեն այն հիմնական կանոններն որոնք արդարեւ առողջ, երկար և երջանիկ կեանք մը կը խոստանան զիրենք գործադրողաց, իբր ունեւորքք սոյն ատենախօսութեան պարտ անձին կը համարիմ հրապարակաւ իմ շնորհակալութիւնն նուիրել առ Մեծ. Գրիգոր Է. ֆէնտի Պաղտատարեանի, որ ազգայնական եռանդով այսպիսի մեծ և վրասն մը ջանքեր կընէ յ' օգուտ և ի բարեւոյթութիւն Հայ ընկերակալութեան, գովութեան և շնորհակալութեան արժան է նաեւ տեղոյս զգալուն Հայ երիտասարդութիւնը որ ի մի խմբուելով ընկերութիւն մը հաստատած է, եւ սակաւ ժամանակի մը մէջ այսպիսի մեծ և բեղմնաւոր գործերու ձեռնամուխ եղած է:

Կը յուսամք որ աւելի մեծ և ազգօգուտ գործերու ալ ձեռնամուխ պիտի ըլլայ Ընթերցարանաց ընկերութիւնը եթէ այս եռանդով յարատեւ է: Արդարեւ գովելի է այս հայրենասէր խմբին ջանքը, որոնք քաջ գիտնալով որ լրագրանք, ժողովրդեան դժբերոյցներ, հետեւաբար նորա բարեւոյթութեան և յառաջագիտութեան նշանակաւոր միջոցներ են, կը փութան գոնէ շարաթ մէկ անգամ բազմաձուլութեամբ ատենախօսութեան հրաւիրել, որոնք ժողովուրդին կը խօսին բոլոր այն բաներուն վրայ որ անոր օգտակար են, աւելորդ է բնական թէ ժողովուրդը քանի մեծ և իրական օգուտներ կը քաջէ այսպիսի ատենախօսութիւններու ունեւորքք իրենցով, արդ փափաքելի է որ Ընթերցարանաց ընկերութիւնը առաւ ու ձեռն միշտ իւր այս բեղմնաւոր ընթացքին մէջ յարատեւէ, որուն ի սրտէ ցանկացող եմ:

... Խմբագիր, հաճեցէք սոյն գրութիւնն ձեր պատուական լրագրոյն մէջ հիւրընկալել:

Մեծ. Ե. Մ. Թերզեան

Բուսիտատ թաղ ու նէշր օրունան Մշակ նամ զաղթեալատա, չու աթիւթէ-քիլէր օգուտնուշ տուր:

ՆԱԽԱԿ ԶԱԲԱՅԱԿ

Լուսմ եւր. օր. Ն. . . Հայոց ուսումնարանի կառավարող անձանց մէջ անհամաձայնութիւն է ծագել:

Այս լուրը այստեղ այսպէս հասաւ, իբր թէ յաջորդ վարդապետի նոր

եկած ժամանակն ուսումնարանի հոգաբարձուներն չեն կամեցել նրան ընդունել իրանց մէջ իբրեւ անդամ: Բաշորդ վարդապետը կամեցել է վարժապետներին փոխել, Հոգաբարձուներն ընդիմացել են նրան, Յետոյ վարդապետն թեմակալից հրաման է բերել տուել, որ ինքը վարդապետը կառավարի ուսումնարանը: Ասում են մինչեւ անգամ հոգաբարձութիւնը այս գործի մասին հեռագիր է ուղարկել վեհապետ կաթողիկոսին:

Կառավարիչների այս տեսակ վարվելու ժամանակն ուսումնարանը պէտք է որ յառաջադիմութիւն չունենայ:

Ինչ կը լինէր, որ փոքր զիջողութիւն յաջորդն անէր, փոքր էլ հոգաբարձուներն և միմեանց ինքնասիրութեանը չէին դիմել: Այնպէս որ, ոչ չամ փութել կերպը և ոչ խորովածն:

Ուրիշ տեղեր աշխատում են ուսումնարանները բարեկարգել: Բայց սրանք չք գիտեն թէ իրանց այս տեսակ արարմունքով ինչ մեծ փաստ են հասցնում:

Պատուելի խմբագիրես իմ լսածս եմ գրում:

Իմ կողմից կատար. Աստուած տայ, որ այս լուրս սուտ լինի և Ն. . . ուսումնարանը իր ընթացքով առաջ գայ թող եւ սխալած լինեմ:

Հարկաւոր եմ համարում էստեղ յիշել, որ Ն. . . ուսումնարանի եկամուտի աղբիւրներ (դոնեւ 1864 թ. այսպէս էր) են՝ 1) Իւրաքանչիւր հայի տուն թէ քաղաքում և թէ գիւղումը տալիս է յօգուտ ուսումնարանի տարեկան 20 կոպէկ: 2) Իւրաքանչիւր քահանայ տարեկան մէկ մոնէթ: 3) Նշնդական վկայական վեր առնելիս, մկրտութիւն կամ պսակի ժամանակն ցանկացողներն ընծայում են յօգուտ ուսումնարանի 20 կոպ. 1 ման. 3 ման. կամ աւելի: 5) Ինքնուրաք 1872

Գերմանիայի լրագիրները յետագայ թուանշանները են տալիս վերջին տաս տարվայ ամենօրեա օրագրութեան վերաբերութեամբ զանազան երկիրներում: Ամենօրեայ լրագիրների թիւը Գերմանիայում առաւ 1134 էր, — այժմ 1743: Ուրիշ երկիրներում նոյա թիւը այսէ. Ավստրիա—Ունգարիայում 268 է, Չիլիէրիայում 232, Ֆրանսիայում 392, Բելգիայում 196, Հոլանդիայում 174, Անգլիայում 1253, Ռուսաստանում 160, Իտալիայում 333, Իսպանիայում 91, Միացեալ Նահանգներում 262, Գնացած Ամերիկայում 131, — Ասիայում 57, Աֆրիկայում 502, Ավստրալիայում 73:

Իսկ Կովկասում ոչ մի ամենօրեա հրատարակութիւն չը կայ:

Պատմութեան օր. քանի մի տարի առաջ Պաքսկաստանում Հայ բնակիչներից առեւելին զինվորներ . . . բայց Հայերը զինվորներ դառնալով, սկսեցին մահմետականներից էլ աւելի նեղացնել Հայ գիւղական ժողովուրդը, այնպէս որ Հայ հասարակութիւնը ստիպվեցաւ բողոքել և խնդրել որ Հայերից զինվոր չառնվի:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ	
ԱԶԳ. ԿԵՐ. ՏՐՈՅ	
ԳԵՂ. 387	
1870-1871	աթիւն
Նախորդ հրատարակութեան	131,550
Գումարը	25
Նշանակատիւ էֆէնդի	
Խաչատուր Գարրիկեան	75
Կարապետ Գ. Շաքարեան	75

Անգլանիկ Պետրոսեան	75
Սինեգորի Զիլըճեան	75
Համարաձուլ	75
Գրիգոր Գ. Սարափեան	ա. բ. 50
» ֆէլիքսեան	75
Ալեքսան Գեորգեան	75
Մ. Մկրտիչ Անդրէասեան	75
Յովհաննէս Ս. փափազեան	75
Յակոբ Տէտեան	75
Տիգրան Մէլիքեան	75
Կարապետ Շահապեան	75
Նշան Կիրճեան	75
Աւագ Ա. փաշալեան	75
Գէորդ Կարապետեան	75
Խաչատուր Համարաձուլեան	գ. 25
Կարապետ Գ. Զիլեան	75
Նիկողոս Գ. Արայիճեան	75
Սինեգորի Համարաձուլեան	ա. 25
Պողոս	ա. 25
Մկրտիչ	ա. 25
Յակոբ Մանուկեան	75
Յովհաննէս Կիլիկեան	75
Մկրտիչ	75
Գրիգոր Ղազարեան	25
Վարդան Յովհաննէսեան	25
Հայրապետ Պողոսեան	25
Ղազարոս Թադէորեան	25
Արարատ Մ. Գարրիկեան	25
Սարգիս Վարդանեան	25
Յակոբ Պաղտատարեան	25
Սնտոն Մանարտիկեան	25
Տաքս Խաչատուրեան	25
Մեսրոպ Մարտիրոսեան	25
Քրիստափոր Համարաձուլեան	25
Գարու թիւն	25
» Գալիքեան	25
Միհրան Գ. փոլեան	25
Ալեքսան Թադէոսեան	25
Խաչատուր Ս. Խանճեան	25
» Համարաձուլեան	25
Յովհաննէս Կարապետեան	25
» Սարգիսեան	25
Ստեփան	25
Աւետիս Կ. Բացարեան	25
Գրիգոր Գարու թիւնեան	25
Մկրտիչ Ստեփանեան	25
Գարրիկ Պողոսեան	25
Միլայեւ Պաղտատարեան	25
Միհայ Մկրտիչեան	25
Գարրիկ Առաքելեան	25
Մ. Գէորդ Կարապետեան	25
Յակոբ Տէմիրճի	25
Թափաղեկ Միլայեւեան	25
Գէորդ Տիտեան	25
Մկրտիչ Գ. Խնճեան	75
Տիտ Կարապետեան	75
Ստեփան Զէմիլեան	75
Համարաձուլ Սիրաբեան	ա. բ. 50
» Խաչատուրեան	75
Բիւզանդ Արարատեան	50
Մ. Գրիգոր Անգրանիկեան	25
Գէորդ Գարու թիւնեան	25
Միլայեւ Յովհաննէսեան	25
Յակոբ	25
Միհրան Միհայեան	25
Մ. Գառար Յովհաննէսեան	25
Մ. Սարգիս Մ. Գարրեան	25
Յովհաննէս Խաչատուրեան	25
» Խանճեան	25
Արիտապետ Մ. Գարրեան	25
Կարապետ	25
Մկրտիչ Քրիստոստուրեան	25
Գրիգոր Մանուկեան	25
Յովհաննէս Ստեփանեան	25
Մ. Գարու թիւն Մկրտիչեան	25
Ստեփան Համարաձուլեան	75
Նիկողոս Գարապալեան	75
Գրիգոր Սեթիճեան	75
Գարու թիւն Թուրուպեան	75
Յակոբ Երեցեան	75
Գրիգոր Բեհհեան	ա. բ. 50
Գէորդ Ստեփանեան	25
Վարդան Գարու թիւնեան	25
Խաչատուր Միլայեւեան	25
Պողոս Վարդանեան	25

Գումար	155,275
Ի գիւմայ Աղդ. վարդ. Տնտ. խորհրդոյ Գանձապետ	
Գ. Ղազար Ս. Հիւսէյն	
ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ	
ԿԱՐԱՊԵՏ Գ. ՓԱՆՍԵԱՆ	
Գալութատա Բէնճէմակի բազարընտա	
Նո. 29 իւսի խանընտա	